

Många skolreformer har kommit och gått under de senaste femtio åren utan att det mest självklara genomförts - att fråga lärare om vad vi anser behövs för att förbättra måluppfyllelsen i skolan.

Skolkommisionen presenterade den 16 maj ett delbetänkande om nationella målsättningar för skolan samt en långsiktig plan med utvecklingsområden för de närmaste tio åren.

I betänkandet sägs att man ska sträva mot att andelen elever i grundskolan med svaga kunskaper ska minska, medan andelen elever med goda kunskaper ska öka, och resultatgapet mellan skolor ska minska. Det vill vi förstås alla, frågan hur det låter sig göras. Med anledning av betänkandet frågade vi er lärare om vad ni tycker.

Svaren samlades in under juni-15 augusti och de blev 75 stycken. **Resultatet av enkäten är inskickad till Skolkommisionens** ordförande Anna Ekström, som lovade se till att alla medlemmar skulle få tillgång till den. Hon uttryckte även tacksamhet över att den gjorts, så **tack till alla er som svarat.**

1. En riktad förfrågan borde göras till lärarkåren, om vilka frågor som är viktiga för måluppfyllelse och för att lärarna ska stanna i sitt yrke med specificering av ämneskombination och undervisningsstadium.

92 % Håller med 2,7% Håller inte med 5,3 % Vet ej /Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

- För många påståenden i samma fråga för att kunna svara.
- Politiker och huvudmän klumpar ihop alla lärare i stället för att vilja förstå vad våra olika uppdrag kräver.
- Osäker på om det skulle hjälpa? Viktigt med tydligare mål angående basfakta och innehåll
- Förstår inte riktigt. Frågas det alltså om innehåll i någon enkät?
- Tycker ofta att lärarna lämnas utanför i reformfrågor speciellt inom NO som idag är för omfattande för att klaras av på högstadiet med den timplanen vi har

2. Betänkandet föreslår stärkt rektorsfunktion. Är det bra?

56 % Ja, det är positivt 9,3 % Nej, det är negativt 34,7 % Vet ej / Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

- Jag vet inte på vilket sätt rektorsfunktionen skulle förstärkas, därför kan jag inte svara.
- Fler rektorer i skolan kostar bara pengar. De flesta är pappersvändare.
- Om det är en bra rektor, men då måste det vara en rektor som förstår hur det är att vara lärare!!!
- I grunden kanske det är bra men då krävs det bra, pedagogiska ledare som värnar sin personal och så är inte fallet på de flesta skolor idag.
- Rektors ansvar måste delas på fler personer. Rektorer ansvarar i princip för ett litet företag. Den har dock hand PM personal, ekonomi, ledning, kundtjänst mm själv.
- Om det innebär större lokalstyre för resp. enhet.
- Ifall det innebär att rektorn får mer tid för att leda den pedagogiska utvecklingen på skolan är det bra.
- Vet ej vad som avses.
- Även om ledarskapet på en arbetsplats är väldigt viktig så är jag tveksam till att stärkt rektorsfunktion ger den förändring jag tror behövs för att skolan ska behålla och nyrekrytera lärare. Klimatet i klassrummet och duktiga, intresserade lärare är kärnan för att elevresultaten ska bli bra. Det mest akuta i nuläget anser jag vara att se till att det finns extra personer på plats i undervisningen för att avlasta lärare när det gäller elever som har större behov av olika anpassningar och för att finnas med och stötta nyanlända elever. Vi har bara två händer och ändå förväntas vi uppfylla alla elevers olika specialbehov av hjälp i klassrummet, samtidigt som vi ska ha en

fungerande undervisning för övriga elever och som pricken över i:et ska vi dessutom ge starka elever extra utmaningar. Det är en ekvation som inte går ihop oavsett ledarskap och det gör att vi känner oss otillräckliga och frustrerade.

-Det är viktigt med en tydlig ledare som får resurser att genomföra utveckling på skolan.

- Om rektorerna också rekryteras och fortbildas på ett sådant sätt att de verkligen kan ge sina lärare den feedback som är positivt utvecklande, inte bara "du kan bättre".

-Det beror på vad som menas med detta. Om det är på bekostnad av mindre lärarinflytande är det inte positivt.

-Om man samtidigt inför bitr. rektorer som kan hjälpa till med administration.

3. Betänkandet föreslår inrättande av professionsprogram för lärare och rektorer. Är det bra?

55,6 % Ja, det är positivt 18,1 % Håller inte med 26,4 % Vet ej /Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

-Jag vet inte riktigt vad professionsprogram skulle innebära, men det låter bra.

-Är inte säker på vad det innebär

-Vad tusan skulle det vara?

-Om det ges tid och är god kvalitet

-Ämnesfördjupning, inte flum

-Det beror ju på vem/vilka som ska "professionsprogram utsättas". Kan som förstelärarreformen så split i kåren.

-Det är önskvärt med en möjlighet för verksamma lärare att kunna bli lektorer genom att bedriva forskning inom ramen för sitt arbete.

-En legitimerad lärare bör redan vara professionell. Rektorerna bör ha insikt i lärares och elevers arbetsituation, men det bör vi väl ta för givet att dagens rektorer har. Däremot tror jag att erfarna lärare bör få mer tid för att stötta alla nyanställda lärare och även vikarier som kanske är visstidsanställda och saknar yrkeserfarenhet. Det mentorskap som infördes för lärare gällde väl bara nyutexaminerade lärare med legitimation. Trots behörighetskrav är vi tvungna att ta hjälp av personer utan lärarexamen. Dessa personer bör också få någon slags mentor på skolan. Även nyanställda lärare på skolor behöver veta att han/hon inte belastar en kollega med frågor om rutiner, elever, utrustning med mera. Det är lättare att fråga någon om hjälp om man vet att personen i fråga får ersättning för ett slags "mentorskap".

- Vi behöver inte bli bättre eller mer karriär, vi behöver bli fler. Lärare som gör karriär tenderar att hamna på andra poster i kommunen än i klassrummet

4. Ett systematiskt stöd för nyutbildade lärare genom mentorskap av äldre erfarna lärare. Är det bra? Vad krävs för att det ska fungera?

96 % Ja, det är positivt 2,7 % Håller inte med 1,3 % Vet ej / Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

-Tydligt stöd från rektor och nedsättning i tid för uppdraget.

-Utbildning i mentorskap samt tid för uppdraget.

-Då krävs att den erfarna läraren har detta i sin tjänst och att det minskas på någon annan arbetsuppgift, eller om det är utom tjänsten måste läraren ersättas på något sätt. Stödet måste hålla hög kvalitet, och inte något som den erfarna läraren får göra om tid finns över.

-Tid. Pengar. Vilja. Finns det?

-Tid!

-Tid och pengar! Med ett delansvar för studenter bör också komma en pott pengar till varje mentor, annars nej tack!

- Tid för uppdraget. Som mentor kan det inte krävas att jag ska undervisa lika mycket som nu.
- Tid! Gärna pensionerade lärare som jobbar deltid och därmed har tid för mentorskap och ett lugn efter många år i yrket.
- Det är helt klart positivt. Men det behövs då att den lärare som ska fungera som mentor faktiskt får förutsättningar att göra det.
- tid bör avsättas
- Viktigt att det ges gott om tid till detta i så fall i form av nedsättning av undervisningstid.
- Kräver att den erfarna läraren får tid och resurser för sitt uppdrag samt att den erfarna och nya läraren har tid tillsammans att träffas och utbyta erfarenheter
- Måste ges gott om tid om man åtar sig detta uppdrag.
- Tid
- Tid i tjänsten till både mentor/nyutexaminerad
- Avsatt tid till det!
- Ett statligt riktat bidrag borde utgå så att erfarna lärare får möjlighet att avsätta tid för mentorskap. Det krävs anslag för mentorskap, och uppföljning av att mentorn hinner ge stöd till den nytexaminerade läraren. Det kan göra det svårt för mindre skolor att rekrytera nyexade lärare - jag ser det som viktigt att mentorn undervisar i samma (eller åtminstone liknande, men bäst om det är samma) ämnen, vilket kan vara svårt i mindre skolor som inte har flera lärare inom mindre ämnen, men mentorn behöver ju inte vara någon som sitter på skolan så det går att lösa. Jag ser dock fördelar med att ha en mentor på samma skola som den nyexade läraren arbetar på, kanske för att jag utgår från kemin och ser det som positivt med någon som kan ge feedback på plats till laborationer, uppbyggnad av laborations-salar och preparationsrum mm.
- Tid inlagt i tjänstefördelning för mentorskap för nyutbildad lärare
- Tjänstefördelad tid helst schemalagd, samt ersättning till lärare som anses vara goda mentorer som för det kollegiala lärandet framåt
- Att vi verksamma lärare får utbildning i vad uppdraget innebär, och vad vi förväntas göra.
- Att man får hjälp de första åren av erfarna lärare och tid
- Positivt för de nya lärarna men det gör att tid måste frigöras för de erfarna lärarna. Med dagens situation kan det vara svårt med personalbrist mm.
- Krävs att tid avsätts
- Att schemat anpassas så att mentor kan askultera nyutbildad lärare och omvänt. Att tid läggs ut i tjänstefördelningen, så att pedagogiska diskussioner kan genomföras mellan dessa
- Jag tycker att det vore bra om sista delen av lärarutbildningen var halvtid studier parallellt med halvtid tjänst på skola. Då skulle studenterna ha en möjlighet att komma igång på ett mycket mer effektivt sätt än idag. Det skulle ju kräva att den typen av tjänster, som studenterna skulle få ansöka om att få, behövde inrättas.
- Tid i tjänsten
- se fråga 3
- Jag tror mer på nedsättning i undervisningstid med bibehållen lön, första 6 mån eller första läsåret då man är helt ny. Det är som en inkörsperiod, då man har möjlighet att sätta sig in i rutiner, skolkultur, känna elever mm i egen takt.
- tid
- Att de äldre lärarna då får tid för denna uppgift så att det inte bara blir ytterligare en arbetsuppgift som måste göras halvdant.
- Det krävs att den erfarna lärare som ska fungera som mentor får kompensation för detta extra arbete. Det kan vara i form av kompensationstid eller lön
- Tid för de som ska vara mentorer. Hade själv en mentor första året när jag började. Kanon!
- Kräver nog nedsättning i undervisningstid för mentorn så att den läraren hinner med att handleda ordentligt.
- Det fanns tidigare då äldre kollegor tog hand om de nya, unga lärarna. Dessutom en ersättning i form av något högre lön för de erfarna. Idag urusel löneutveckling för äldre lärare. Det krävs någon form av morot för mentorerna.
- En äldre erfaren lärare är inte automatisk bäst. En halvgammal semierfaren lärare med ett lagom progressivt

tänk borde vara minst lika lämplig.

-Fler lärare

5. Systematiskt stöd till kompetensutveckling och fortbildning under hela yrkeslivet föreslås. Vi utgår från att det är läraren som bäst kan avgöra vilken form av fortbildning som behövs - vad anser du utgör det största stödbehovet?

89,3 % Lärare behöver ämnesstöd 10,7 % Lärare behöver pedagogiskt stöd 0% Vet ej / Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

-Lärare behöver en kombination av ämnesstöd och pedagogiskt stöd. Eftersom vissa skolor inte har råd med kompetensutveckling inom ämnet är det av största vikt att det blir verklighet

-Är gymnasielärare. Jag måste hänga med i vad som händer på universitetet dit våra elever ska. De har kastat mindre vettiga reformer över gymnasieskolan. Jag väntar på ämnesbetyg.

-Tid!

-Just nu finns det mycket lite fortbildning överhuvudtaget hos oss. Vi får spara till en pott pengar som vi jobbar ihop genom att ta kandidater från lärarhögskolan!!!! skandal..

-Ämnesstöd är bra och behövs emellanåt. Särskilt om man förväntas ha kurser där man inte har alla kunskaper som kanske krävs. Men i första hand behövs pedagogisk utveckling. Gärna i form av kollegial fortbildning.

-Ämnesstöd har fått stå tillbaka de senaste åren till förmån för "pedagogiskt" stöd.

-Att undervisa i alla NO-ämnen kräver mycket av ämneskunskaper. Det pågår mycket forskning och nya rön presenteras ständigt, vilket det oftast inte finns tid till att sätta sig in i eller ta reda på. Det behövs en samlad organisation som kan stötta och följa upp det som händer och som är aktuellt.

-Lärare behöver kunna både pedagogik och ha ämneskunskaper och jag ser det som självklart att båda behöver utvecklas. Det kommer ny forskning inom både ämnet och inom didaktik som det är viktigt att hinna sätta sig in i och implementera i undervisningen.

-Både ämnena och pedagogiken förändras genom lärarens yrkesverksamma år då ny forskning kommer. Det förekommer att lärare och övrig skolpersonal använder sig av "icke beprövade" metoder och ämnesinnehåll. Förutsättningar för utveckling bör dock komma från rektorer och/eller skolledning - givetvis måste läraren veta vad hon/han behöver mest av men jag tycker även att rektorns roll är att ha dialog och vara insatt i vad varje lärare har för behov av kompetensutveckling.

-Med övervikt för ämnesstöd. Det är viktigt att få nya idéer och inspiration till framför allt NO-ämnen. Det är viktigt för att man ska behålla glädjen. Idag kan man naturligtvis hitta mängder med saker på nätet men det tar tid och det är inget man ska behöva göra på sin lediga tid. Det ska ingå i arbetstiden. Fler och fler lärare blir sjukskrivna pga utmattningssyndrom, vi behöver vår lediga tid och ska inte vara så förbannat duktiga hela tiden.

-Under den senaste tiden har det visat sig att det finns mycket forskning på t.ex synligt lärande, kamratbedömning mm. Detta är viktigt att lärarna får tid att läsa och prova gemensamt i grupper. Inte endast ha en föreläsning om det. Det tar tid att öva in och använda sig av verktygen.

-Framförallt behövs stöd för att kunna göra likvärdiga tolkningar av styrdokument.

-Man måste få hjälp med undervisningstips

-Det vore bra om tiden för fortbildning på ett tydligare sätt ingick i tjänsten. Nu har exempelvis Matematiklyftet på vår skola lagts utöver den vanliga tjänsten. I vissa fall är jag och mina kollegor överambitiösa när det gäller fortbildning och i andra fall är vi lata. Förtydligande skulle öka fokus tror jag.

-Vi behöver uppdatera våra kunskaper, men framför allt inspireras genom att få lite egen input av nya kunskaper.

-Det är viktigt med både bred och djup kunskap i ämnena. Jag tycker att det oftast brister i det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Läslyftet och mattelyftet har varit fortbildningar som har gett vår skola mycket ny input. Problemet är bara att det är för ett år, sedan finns inte möjlighet till fortsättning om man inte lägger ner

mycket tid själv på att jobba med modulerna. Det är ju meningen att arbetsätten ska implementeras i undervisningen och det gör den, men för att "fylla på" behövs stöttning från högre ort.
-Eftersom kompetensutveckling oftast är förenat med någon kostnad nekade ofta lärare att ta del av sådan

6. Kommissionen överväger ett förslag om obligatoriskt skolval, i ett försök att minska segregationen. Är det bra?

40 % Ja, det är positivt 29,3 % Håller inte med 30,7 % Vet ej / Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

-Förstår inte vad obligatoriskt skolval betyder.

- Liten förbättring om lottning införs till samtliga skolor. Dock blir det dyrt med alla skolskjutsar och SL-kort.

Redan stor kostnad.

-Tror inte att det minskar skolegregationen. Elever ifrån områden med låg socioekonomisk standard är mindre benägna att göra ett aktivt val som motverkar segregation

-Om vi nu ska ha en jämställd, likvärdig skola så bör väl alla få samma undervisning?

-När alla väljer skola kommer några att välja de "bättre" skolorna, och några hamnar då på de mindre populära. Alla kan inte välja det bästa, de platserna räcker inte, vilket vi har sett leder till segregation. Jag tror att det fria skolvalet har varit negativt för skolutvecklingen i Sverige.

-Det är bostadspolitik som styr/möjliggör segregationen, inte det fria skolvalet. De som har råd att betala mellan 500-1000 kr/månad för sina barn gällande skolskjuts till skolor utanför sitt bostadsområde är också de som egentligen har ett fritt val - så jag tror inte att segregationen minskar med obligatoriskt skolval. Om det istället byggs villor, bostadsrätter i samma område som hyresrätter så tror jag segregationen kommer minska. Barn/elever vill gå i skola med sina kompisar som de leker/hänger med på fritiden. Lyckliga barn = lyckliga föräldrar.

-Tycker inte det ska finnas privata skolor överhuvudtaget. Men när de nu finns så ska de inte kunna välja vilja elever de vill ta emot.

-Tycker man ska ha möjlighet välja skola

-Det löser inte problemet. De som inte är intresserade kommer ändå inte göra något väl begründat val.

-Ta bort skolvalet helt och hållet

7. Kommissionen överväger också om huvudmannen ska åläggas att se till att klasserna får en så bred social sammansättning av elever som möjligt. Är det bra?

65,3 % Ja, det är positivt 10,7 % Håller inte med 24 % Vet ej / Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

-Skolor ska inte kunna neka elever plats till exempel för att de inte kan handikappanpassa eller att de inte kan ta emot elever med neuropsykiatriska funktionshinder pga resursbrist.

-Det blir väl de kommunala skolorna som ska parera som vanligt.

-Det är positivt att klasserna får en så bred social sammansättning som möjligt, men jag ställer mig tveksam till om det är något huvudmannen ska lägga resurser på. Resurserna behövs till så mycket annat i skolans verksamhet.

-Central styrning, i den lilla omfattningen, bättre med en princip för hela landet - dvs bort med det fria skolvalet som är den främsta orsaken till låga och segregerade skolresultat idag

-Men detta är ju endast möjligt om ett skolområde har olika sociala sammansättningar i närområdet.

-Hur löser man det i praktiken? Om det inte hamnar på rektorerna att sköta uppgiften

8. Skolkommissionen anser att hela samhället behöver involveras för att en stärkt tillit till skolan ska uppstå. Tror du att de ovan föreslagna åtgärderna kommer att stärka samhällets tillit till skolans arbete?

38,9 % Ja, det är positivt 27,8 % Håller inte med 33,3 % Vet ej / Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

- Nej för att stärka samhällets tillit behövs fler effektiva åtgärder som har grundats i lärarnas kompetens.
- Tror inte att ovanstående räcker. Lärarna måste få mer befogenheter och ges högre status.
- Föräldrar och hemmets ansvar måste tyglliggöras
- Jag anser att hela samhället redan är involverat på gott och ont. Min åsikt är att föräldrar i dag utnyttjar sin möjlighet att påverka kurser, lärarens pedagogik, läxor för sin egen vinnings skull. Föräldern ser bara till sitt eget barns behov. Vi lärare måste se till alla elevers behov och det är bara de starka föräldrarna som gör sin röst hörd. Det är de andra eleverna med svaga föräldrar som bör få mer hjälp.
- Jag tror att samhällets tillit till skolans arbete skulle stärkas om alla andra i samhället slutade vara självutnämnda experter på lärarnas arbete.
- Tveksamt. Andra åtgärder behövs.
- Tilliten ökar bara ifall skolan gör ett bra jobb. Det kommer göras fall lärarna är kompetenta och får de verktyg de behöver för att lösa uppgiften. Inga andra delar av samhället behöver involveras.
- Något som jag tror är viktigt är att skolan får tillbaka rätten att skriva i åtgärdsprogrammen vad som förväntas av eleverna. Exempelvis att det finns en gräns för hur många chanser eleven får till extra undervisning om eleven inte dyker upp. Som nu är skriver vi bara "skolan ska" och "eleven kan" trots att jag arbetar på gymnasieskolan. Det är mycket frustrerande tycker jag.
- Näringslivet bör involveras mer och för att det ska fungera krävs att t.ex bussresor för elever blir mycket billigare. Ett studiebesök kostar flera tusen kronor för vår skola i bara bussresa. Det är ofta ekonomi som stoppar bra idéer.
- Det behövs enklare läroplaner för att få tillbaka föräldrarnas förståelse, de förstår inte vad deras barn ska göra

9. Skolan borde få arbetsro, utan yttre pålagda förändringar under minst ett år.

86,5 % Håller med 8,1 % Håller inte med 5,4 % Vet ej / Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

- Skolan borde inte vara så starkt kopplad till politiken. Man borde kunna enas om en skolpolitik över partigränserna. Det skulle ge lärarna lite lugn och ro och inte behöva kastas mellan besluten..
- Ingen annan statlig eller kommunal instans är utsatt för så mycket tyckande och så många förändringar som skolan
- Ämnesbetyg i gymnasieskolan tack!
- Minst ett år räcker inte. Först måste man göra en vetenskaplig utvärdering av den nya skolan (detta måste göras efter minst 3 årskullar har gått ut) innan man gör nya förändringar.
- Förstår inte frågan?
- Förstår inte riktigt vad som menas med yttre pålagda förändringar men om de är genomtänkta och fått genomslag genom att fråga lärare/rektorer/elever och föräldrar så tror jag att förändringar bara kan leda till utveckling.
- Ett år är för lite efter allt som varit. Det tar längre tid än så att hämta sig och komma ikapp.
- Vi kan inte skärma av oss från omvärlden utan ibland måste förändringar införas ganska snabbt. Vad gäller stora frågor bör vi fredas under betydligt längre tid än ett år.
- Det finns saker som är dåliga som behöver förändras så snart som möjligt.
- Håller till viss del med. Satsa i stället pengar på att få lärare att stanna i yrket
- Skolan borde inte vara så starkt ihopkopplad med politiken.

10. Omfattningen av nationella prov bör minska. De ger för stor arbetsbelastning.

45,3 % Håller med 46,7 % Håller inte med 8 % Vet ej / Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

- För att få en någorlunda enhetlig betygsbedömning för hela landet och mellan kommunal och fristående skolor är det nödvändigt med någon form av nationella prov. Allra bäst vore om rättningen som i vissa andra länder sker av andra än den undervisande läraren
- Sker med automatik om ämnesbetyg införs....
- Omfattningen bör inte minska, men förutsättningar för lärarna att klara av att rätta dem MÅSTE ges, alt. extern rättning.
- Jag tycker NP ska vara kvar tom utökas men rättas centralt av andra.
- Man borde ändra utformningen på NP. Gör det till en provbank istället där man får sig ett antal uppgifter tilldelade under terminen istället.
- Skulle önska att man hade externa examinationer som redan finns i många länder i världen (gäller gymnasiet).
- Bra för likvärdighet, måste bli digitala. Är för mycket inriktade på samhällsvetenskap med bedömningsfrågor som tar tid och rätta och tar oss från de naturvetenskapliga ämnenas kärna
- Dock behöver tid ges för rättning och sambedömning.
- Proven är bra då de är riktgivande och övergripande. En rättningsinstans borde inrättas. Först då kan vi börja prata om likvärdig bedömning.
- Nationella prov är bra men organisation och rättning bör utvecklas och regleras.
- Det borde finnas en nationell provbank där man kan välja uppgifter som passar den undervisning man haft och som kan förläggas i tid så det passar skolans kalender. Uppgifterna borde släppas ur sekretessen direkt efter terminen de används.
- Det är viktigt med nationella prov
- Nationella prov är viktiga för att uppnå likvärdig bedömning. Idag ligger arbetsbördan på endast lärare som undervisar i ämnen som har NP. Antalet NP inom samma ämne bör minskas för att minska arbetsbördan för den enskilde läraren. Arbetsbördan kan minskas om proven skapas med verktyg som underlättar rättning. Anser att nationella prov i en kurs för respektive naturvetenskapligt ämne skall bli obligatoriska på gymnasiet, för att få likvärdig bedömning.
- NP i Matematik på gymnasiet är bra tycker jag, förutom de muntliga proven i Ma 1. Provbanksproven i Kemi 1 är också bra. Dessa prov sparar tid för oss lärare.
- Nationella prov ska vara kvar.
- Det är bra med nationella prov som ger en bild av hur väl elevernas resultat stämmer med nationella förväntningar och lärarens preliminära betyg. Nationella prov ska dock rättas av externa personer så att det inte kan förekomma "fusk" eller för snälla rättningar.
- För att få en någorlunda likvärdig betygssättning av elever anser jag att fler obligatoriska nationella prov behövs. Liknande i exempelvis England
- Fler nationella prov för att få en rättvisare bedömning. Friskolorna kör idag ett betygsrace som inte är sunt. För lätt att få höga betyg utan att prestera.

11. Lärare i laborativa ämnen måste få mer bearbetningstid, alternativt assistenter, eftersom det ofta inte går att utföra ett bra arbete inom ramarna för timfördelningen.

96 % Håller med 4 % Håller inte med 0 % Vet ej / Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

- När jag jobbade i England hade jag en assistent som tog hand om allt material till laborationerna. Framplock och bortplock slapp jag. Jag kunde koncentrera mig på eleverna och kunskapsutvecklingen.

- Som lärare i laborativa ämnen vet jag att tiden till att ställa i ordning laborationer, städa undan, blanda kemikalier, hålla maskinell utrustning i trim, och en mängd andra uppgifter kopplad till de praktiska momenten
- Vem ska handleda assistenten?
- Mycket viktig fråga!!! Och detta har varit ett problem i minst 25 av mina 36 arbetsår. Har talat för döva öron precis lika länge!
- Hellre mer bearbetningstid än assistenter.
- Har denna termin inte haft tid till varken för eller efterarbete vid laborationer. Har tvingats till att välja att inte laborera eller använda förtroendetid. Arbetsgivaren tar inte sitt ansvar.
- Det borde finnas en tekniker/assistent på varje större skola som undervisar NA och/eller TE.
- Allt arbete med att inventera och köpa hem, planera material tror jag är en av anledningarna till att det inte laboreras så mycket i klassrummen som det borde göras. Att städa laborationsutrymmena är en sak som jag har lagt ner mycket tid på utöver min ordinarie tid det här läsåret (efter min företrädare). Jag har försökt att lägga in laborationsprov för att bli främja elever som inte är så teoretiskt begåvade. Vid de tillfällena skulle jag ha behövt dubbelbemanning vilket är en omöjlighet på en liten skola med små resurser.
- Definitivt!
- Mer tid att förbereda och plocka undan, inte assistenter.
- Absolut. Nu undviker man att laborerar. Gör bara laborationer som är väldigt enkla, och som inte kostar något. Behöver även ha labbgrupper med färre elever. Det är omöjligt att labba med 24 elever i en grupp. Det är många laborationer som inte klarar godkänt på en riskanalys. Det får bli demonstrationer i stället.
- Assistenter/två-lärarskap viktigare än ökad tid
- Mycket viktig fråga!
- Undervisar i alla no-ämnen. Det tar mycket tid att ta fram och duka undan. Speciellt i kemi där man ska blanda vätskor och göra riskbedömningar inför varje laborationsituation.
- Håller delvis med. Oftast är det inte tiden utan utrustning och plats som begränsar vad man kan göra. Men å andra sidan skulle tiden begränsa ifall utrustning och plats hade varit bra.
- Som det är nu tar det väldigt stor tid att förbereda laborationer
- Detta är ett viktigt påstående. Kvaliten på undervisningen ökar om lärare får fokusera på pedagogiska förberedelser för undervisningen och inte lägga tiden på att plocka fram och undan material före och efter lektion. Detta gör stor betydelse för förbättrad arbetsmiljö för naturvetarlärarna om de kan få assistans eller tid i sin tjänst. Dessa arbetsuppgifter förutsätts av naturvetarlärarna utan att tid ges. Vill man att naturvetarlärare skall stanna kvar inom yrket så kan detta vara en väg till förbättring.
- Det är mer ansträngande för att ge en kurs i kemi än en kurs i matematik till exempel. För att uppnå minsta nivå i kemi krävs så många olika moment, som dessutom behöver förberedas i skolan. Här behövs tydligare riktlinjer och bättre kontroll av de förutsättningar som i synnerhet friskolorna ger sina kemilärare att undervisa.
- Håller helt med! Arbetsbelastningen är mycket ojämn för olika kategorier av lärare. Andelen sjukskrivna lärare inom olika ämnen bör undersökas!!!
- När jag jobbade i England hade jag en assistent som plockade fram och tog bort laborationer. Han höll även koll på kemiinstitutionen så att säkerheten hölls. Detta var verkligen mycket värt för mig då jag kunde lägga mer tid på eleverna.
- Det är en kostnadsfråga. Om valet är; ni får en assistent som kan hjälpa er en viss tid men ni får då bara tillgodoräkna er timersättning för ett av två lab pass, hur ska man då ställa sig till att få hjälp?
- Arbetsbelastningen skiljer så otroligt mellan olika ämnen. Vi har 4 ämnen + laborativt material att hålla koll på (!) I andra ämnen där läraren har mkt material tex slöjd och bild har läraren ETT ämne och en egen sal...detta tas det inte hänsyn till i tjänstefördelningen av undervisningstid. Vi har lika mycket oavsett: Detta i en tid av brist på Ma/NO-lärare...
- Kemi är ett sådant ämne.
- Den bästa reformen hittills, helt omöjligt uppdrag idag

12. Om du måste prioritera, vad är viktigast för dig idag, högre lön eller bättre arbetsförhållanden?

39,7 % Högre lön 56,2 % Bättre arbetsförhållanden 4,1 % Vet ej / Önskar ej svara

Kommentarer till ovanstående fråga:

-Eftersom lärarlönerna halkat efter yrken med jämförbar utbildningsnivå tycker jag att löneökning är viktigast just nu. Jag tycker också att det ska vara skillnad i lönesteg mellan lärare på olika stadier, dvs. högstadie- och gymnasielärare ska ha högre lön än låg- och mellanstadielärare

-Undervisningsmängden. Den bör vara begränsad per vecka. Ämnesbetyg skulle också underlätta.

-Dessa går ej skilja åt!

-Ett schema som följer överenskomna regler mellan lärarförbunden och SKL. Mer tid till för och efterarbete. Mindre administration. Ta tillbaka usk. Anställ mer personal i elevhälsan.

-Jag har mycket låg lön i dag. 26 000 kr. Jag skäms nästan när jag skriver detta. Ändå tycker jag att jag har det bra på det sätt att jag har en egen laborationsal som jag förfogar över förbehållslöst och jag kan själv styra över min undervisning. Jag har små laborationsgrupper och trevliga, intresserade elever. Jag kan förlägga stor del av min arbetstid i hemmet vilket har gjort att jag kan slappna av mer och koncentrera mig på det jag gör. Den låga lönen kan vägas upp om jag tänker på att alternativet är ett litet arbetsrum med många lärare samt elever som springer in och ut. Kanske dessutom konkurrens från andra NO-lärare, något som jag upplevt som mycket negativt och som jag inte trodde existerade inom en och samma skola.

-Mindre administration, men tid med elever.

-Ingetdera. Lönen ointressant och arbetsförhållandena bra. Finns annat som borde ändras som t ex bort med det fria skolvalet, mer kollegial tid, mer forskningsanknuten fortbildning, mer utbildning i ledarskap i klassrummet på lärarhögskolorna, inte stirra sig blind på inkludering till 100 %, mer innovativa grepp (naturvetenskapliga klubbar, projekt med verkligt innehåll tillsammans med externa aktörer - lokalt initierade, inte något som "proffsinitörer" tjänar pengar på, som UF och Friends, utbyten över socioekonomiska och nationella gränser som inte kostar skjortan och inte kräver massor av tid) mm mm

-Tycker det är en ogenomtänkt fråga - ska vi behöva välja?

-Det går inte att prioritera mellan dessa. Båda är lika viktiga egentligen. Men om jag absolut måste välja så blir det bättre arbetsförhållanden. Blir man sjuk får man sjuk få man ju ändå lägre lön.

-Jag har undervisat i många år (27 år) och har erfarenhet. Idag anställs nyutexaminerade lärare till nästan samma lön. Om man ska behålla duktiga lärare på en skola krävs det att man satsar på dem.

-Alldeles för många arbetsuppgifter att göra inom ramen av tid. Detta gör att många lärare arbetar betydligt många fler timmar i veckan än vad de har i sin tjänst. Sjukskrivning blir resultatet om man inte orkar.

-Lönepredning utöver den som beror av tjänsteår motverkar att lärarna samarbetar och delar med sig av sina erfarenheter. Man håller på det material som är bra och pedagogiska tips. I arbetskrävande ämnen som de naturvetenskapliga är det därför en nackdel att samarbetet haltar.

-Svårt val mellan högre lön eller bättre arbetsförhållanden. Men eftersom lärare släpar efter i lön vid jämförelse med andra yrken med likvärdig utbildning

-Båda två är lika viktiga. Vi ska inte behöva välja!

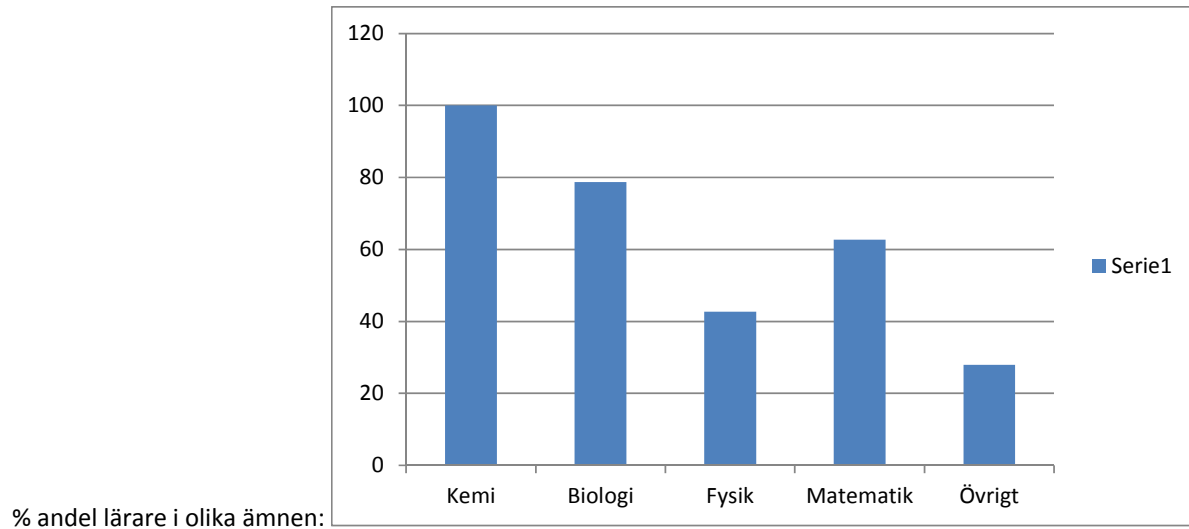
-Båda behövs så detta kändes svårt att rangordna

Information om de deltagande lärarna:

Kön:

Kvinna 79,7 %

Man 20,3 %

Stadium, % andel lärare i olika skolstadier

